

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

Biserica împotriva Concordatului.

Discurs rostit la discuția pentru ratificarea Concordatului, în Senatul Român
de Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit.

*Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,*

În numele bisericii ortodoxe române și al episcopatului ortodox român, am onoarea a prezenta următoarea **declarațiune**:

I. Cu ocaziunea discuțiunii în jurul legii generale a Cultelor din România, Episcopatul ort. român a considerat de o înaltă datorie a sa, să-și exprime punctul de vedere relativ la fixarea raporturilor dintre Statul românesc și diferitele culte cari trăiesc în cuprinsul lui.

Unul din punctele esențiale asupra căruia am crezut potrivit să insistăm mai mult, a fost salvagardarea principiilor înscrise în Constituția țării, în vârtutea cărora Statul ia obligamentul să garanteze tuturor cultelor o *deopotrivă libertate și protecțiune*.

Episcopatul ortodox român s'a simțit cu atât mai îndreptățit să pretindă punerea în practică și respectarea fără abatere, în toate dispozițiunile din legea cultelor, a acestui principiu preconizat în Constituție, cu cât biserica noastră ortodoxă a gemut în cursul veacurilor sub greutatea tuturor nedreptăților și a lipsei de libertate de care ar fi avut nevoie.

Ținând seamă și respectând normele cuprinse în Constituție, noi Episcopatul ortodox credem, că este inadmisibil, ca unul dintre cultele minoritare din România să fie favorizat, aplicându-i-se un tratament special, în afară de prevederile adoptate în Constituție.

Un asemenea tratament de favorizare a cultului greco- și româno-catolic constituie încheierea Concordatului cu Vaticanul.

Constituția țării noastre stabilește în art. 22 cu toată claritatea, că: „*Raporturile dintre diferitele culte și stat se vor stabili prin lege*“.

Prin urmare ori-ce abatere dela această normă pe chestiunea reglementării relațiilor dintre Stat și culte trebuie considerată contrară prevederilor Constituțiunii și intențiunilor legiuitorului și, în consecință, nulă de drept.

Pentru a încerca o justificare a încheierii Concordatului și găsirea unui fundament de drept, în legea generală a cultelor a fost introdus la art. 7 un aliniat, care ar vrea să admită posibilitatea unei convențiuni cu Vaticanul.

Dar această dispozițiune nu poate justifica întru nimic legitimitatea încheierii unei convențiuni cu unul dintre cultele minoritare, deoarece-ce Constituțiunea fixează o *unică și singură modalitate* prin care Statul și reprezentanții săi responsabili pot reglementa raporturile dintre stat și confesiuni, adică, numai *prin lege*, cu excluderea ori și cărei alte posibilități de a rezolvi această problemă.

Legiuitorii constituției au înțeles limpede, că numai această modalitate este în acord deplin cu suveranitatea Statului, cu dreptul legislativ al lui, precum și cu principiul egalei libertăți și protecțiuni a cultelor aflătoare în cuprinsul hotarelor sale.

În Bavaria, țară cu majorități aparținând cultului catolic, când s'a convenit la încheierea unei convențiuni cu Vaticanul, guvernul bavarez s'a văzut nevoit să încheie o convențiune la fel și cu biserica evanghelică-

luterană de pe teritoriul său. Acesta e un tratament de echitate.

Cum își vor justifica însă guvernele românești, cari s'au succedat la cârma țării și au cooperat la încheierea Concordatului, tratamentul de evidentă inegalitate aplicat față de biserica ortodoxă, ale cărei rapoarturi le-au reglementat prin lege, în vreme ce unui cult minoritar îi acordă favoarea unei convențiuni dela egal la egal?

În numele dreptății și al conștiinții jignite a credincioșilor bisericii ortodoxe, cari constituiesc majoritatea covârșitoare a cetățenilor țării, noi păstorii ei duhovnicești ne simțim datori să ridicăm protest împotriva acestei situațiuni de inferioritate în care este așezată ea — biserica neamului românesc, — față de unul din cultele minoritare.

II. Abaterea dela principiile Constituției a atras după sine nenumărate consecințe, isvorând din dispozițiile Concordatului, dăunătoare în mare măsură pentru statul românesc și pentru biserica ortodoxă deopotrivă.

Artic. II al Concordatului prevede constituirea *ierarhiei catolice* în regatul României și acordă:

Pentru ritul grec (unit) Mitropolia Blajului cu cinci eparhii: 1. arhiepiscopia de Blaj, eparhiile sufragane, 2. de Oradea-mare, 3. Lugoj, 4. de Gherla (care va fi transferată cu scaunul episcopal în alt loc) și 5. *o nouă eparhie* ce urmează a fi înființată în nordul Ardealului.

Pentru ritul latin, Mitropolia Bucureștilor, asemenea cu 5 eparhii: 1. arhiepiscopia de București, eparhiile sufragane, 2. de Alba-Iulia, 3. de Timișoara, 4. Satu-Mare și Oradea-Mare împreunate și 5 eparhia de Iași.

Pentru ritul armean se prevede un șef spiritual cu scaunul în Gherla.

Prin urmare ni se cere prin acest articol al Concordatului, ca Statul român să consimtă a acorda pe seama cultului catolic, cu toate nuanțele sale, o organizațiune ierarhică care ca o rețea strânsă va avea să cuprindă întreg teritoriul țării.

Care este situațiunea, prin comparație cu ceace s'a acordat pe seama bisericii ortodoxe, prin legea de organizațiune unitară a ei?

Di Vasile Goldiș, cu informațiile pe cari era în măsură să le aibă în calitate de Mi-

nistru al Cultelor, într'un discurs rostit aici în Senatul țării, în ședința din 16 Decemvr. 1926, ni-a zugrăvit următorul tablou comparativ, a cărui exactitate n'a fost și n'a putut fi desmintită până astăzi:

„În dezvoltarea unei societăți cu cât vor fi organe mai multe, mai diferite, cu atât acea societate este mai bine organizată.

„Să vedem din acest punct de vedere, care este raportul repartiției între biserica ortodoxă și celelalte biserici, câți episcopi are fiecare, fiindcă episcopii reprezintă puterea organică a bisericilor.

„Biserica ortodoxă cu un număr de 12 milioane de suflete are 18 episcopi, cea unită 1,386.000, în care sunt cuprinși și rutenii... are 4 episcopi; și atunci noi ar trebui să avem *cel puțin 38*. Frații noștri uniți însă cer încă un episcop pentru a avea 5 (prin Concordat li se acordă).

„Protestanții, adică reformații (776 mii) evanghelici luterani (388 mii), unitarii (60 mii), toți împreună 1,228.000 au 4 episcopi; în proporție biserica ortodoxă ar trebui să aibă *cel puțin 40 episcopi*.

„Romano-catolicii cu un număr de 1 mil. 430.000 suflete au cinci episcopi..., în proporția cuvenită noi ar trebui să avem *45 episcopi*.

„Încât privește deci puterea de organizație a bisericilor creștine din țara românească, biserica dominantă este cea mai nedreptățită.

„Priviți numărul acelor, cari stau în jurul episcopilor, statul major al organizațiilor bisericesti. Aceștia sunt la romano-catolici și la uniți, canonicii, la ortodocși consilierii eparhiali. În Ardeal, frații uniți au 28 canonici. Romano-catolicii au 32 canonici, deci cele două biserici catolice împreună au 60 canonici, cu aceleași atribuțiuni ca și consilierii eparhiali. Ortodocșii în proporție ar trebui să aibă pe țara întreagă *cel puțin 300* consilieri, au acum 22, iar pe viitor vor avea cel mult vre-o 60. Este ridicol să ne numim biserică dominantă.

„Să trecem la protopopi, spinarea vertebrală a ori-cărei administrații bisericesti. În Ardeal uniții la 1,386.000 suflete au 78 protopopi, ortodocșii din Ardeal cel puțin de două ori atâția au 87, iar vechiul regat întreg are 47 protoerei.

„Față de uniți, cu 78 de protopopi, noi

ar trebui să avem pe țara întreagă 720, nu 134 câți avem acum. — Romano-catolicii au 25, noi ar trebui atunci să avem 250. Reformații 27, nouă ni s'ar cuveni în proporție 324. Evanghelicii-luterani au 14, noi ar trebui să avem 560. Unitarii cu 60 mii suflete au 8 protopopi, proporțional noi ar trebui să avem 1200. Chiar musulmanii au 4 mufții, noi ar trebui să avem 320 protopopi. Sub acest raport suntem chiar în coada tuturor cultelor, chiar și a musulmanilor“.

Până aci dureroasele constatări ale dlui V. Goldiș. Dacă am merge până jos la parohii, ne-am isbi de aceeași enormă disproporție între numărul sufletelor, al parohiilor și preoților din biserica ortodoxă în comparație cu toate cultele minoritare din țara noastră.

Întreg acest aparat de organizație a cultelor minoritare, cu un număr — în comparație cu biserica ortodoxă — excesiv de mare de episcopi, de canonici, de protopopi și preoți este susținut din bugetul Statului nostru, în distribuirea sumelor căruia vom găsi aceeași vinovată părtinire a tuturor cultelor minoritare în raport cu biserica ortodoxă. Este în adevăr dureros să constatăm, că din sudoarea milioanei de cetățeni români și ortodocși, principalul contribuabil la visteria țării, Statul nostru, cu disprețul enormelor greutatea financiare prin cari a trecut și trece țara, a întreținut și continuă să întreție un lux de organizație pe seama cultelor minoritare, în detrimentul vădit al propriei sale biserici!

În fața acestei îngrijitoare situațiuni, ce trebuiau să facă guvernele de până acum și ce ar trebui să facă actualul guvern?

Să introneze dreptatea pe toată linia!

Printr'un studiu serios și obiectiv să supună unei temeinice revizuirii situația tuturor cultelor din țară și raportul Statului față de ele; să fixeze criteriile drepte conform cărora, în proporție cu numărul credincioșilor, să se limiteze numărul episcopilor, al consilierilor eparhiali și canonicilor, al protopopilor și preoților pentru fiecare cult, și după aceleași criterii de dreptate să se împartă în mod proporțional sumele luate în bugetul Statului.

În loc să se procedeze astfel, ce se întâmplă?

Ni se prezintă spre ratificare un Concordat cu Scaunul Papal, prin care Statul român se obligă să recunoască pe seama cultului catolic 10 episcopi, dintre cari unele, ca arhiepiscopia Bucureștilor și Eparhia Iașilor dincoace de Carpați, iar dincolo de Carpați episcopia latină din Oradea-Mare împreună cu cea din Satul-Mare, precum și eparhiile unite din Oradea-Mare și din Lugoj au fiecare abia câteva zeci de mii de suflete, câtă vreme în biserica ortodoxă avem chiar protopopiate cu un număr mai mare de credincioși; pe lângă cele 4 eparhii de până acum ale bisericii unite din Ardeal se mai obligă Statul român să recunoască înființarea episcopiei a 5-a; să mențină, conform art. XI, pe seama tuturor eparhiilor capitolele cu numărul de azi al canonicilor și un nou capitol de canonici pe seama eparhiei unite ce se va înființa; Statul român, se obligă conform art. IV, ca comunicația cu Scaunul Papal, care este un for jurisdicțional dincolo de hotarele țării, să fie absolut liberă, fără nici un control din partea Statului nostru.

Cum cele mai multe din episcopiile cultului catolic n'au fost înființate pentru satisfacerea nevoilor de ordin sufletesc ale credincioșilor pe cari i-ar fi avut *ab antiquo*, ci au fost înființate cu scopuri proselitiste mărturisite pe față printre românii ortodocși, întreaga organizație a cultului catolic din țara noastră, căreia i se creiază prin Concordat o situație extrem de favorizată față de biserica ortodoxă, va fi, sub ordinele Scaunului Papal, o armată îngrădită cu toate libertățile pentru a-și continua opera de proselitism și de tulburare a conștiinții poporului și a liniștii Statului românesc.

Episcopatul ortodox are deplină încredere în alipirea, încercată în focul multor ispite, a poporului nostru către sfânta sa biserică strămoșească; dar are legitime îngrijorări, că se pierd în deșert energii prețioase, cari ar putea fi folosite într'o operă constructivă, în lupta de apărare față de catolicismul totdeauna agresiv față de poporul românesc.

În consecință, față de încercările ce se fac prin dispozițiile Concordatului de a se asigura pe seama cultului catolic o organizație ierarhică excepțional de favorizată, noi Episcopatul ortodox ne simțim

obligati să pretindem, ca Statul nostru să revină la un tratament de egală protecțiune a tuturor cultelor, conform principiului enunțat în Constituțiune.

III. Un alt punct gravaminos al Concordatului se cuprinde în art. IX, conform căruia i se cere Statului nostru să recunoască bisericii catolice reprezentată prin legitimele ei autorități ierarhice, personalitatea juridică.

Acest art. din Concordatul semnat anterior a prejudiciat libertatea de acțiune necesară la alcătuirea legii cultelor în așa fel, încât guvernul de atunci îndată după votarea legii cultelor s'a văzut nevoit să ceară dela Vatican o nouă interpretare în sensul că „în ce privește personalitatea lor juridică, de care e vorba în art. IX al Concordatului, biserica catolică, în afară de organizațiunile enumerate în art. IX (parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitolele, stărostiile, abațiile, episcopiile, mitropoliile și celelalte organizațiuni canonice și legal constituite) nu va putea beneficia de personalitatea juridică, nici a poseda bunuri“.

Că să putem aprecia întrucât interpretarea dată de Scaunul Papal este ori nu este satisfăcătoare, trebuie să cunoaștem doctrina bisericii catolice în această chestiune. Doctrina preconizată în noul *Codex juris canonici*, promulgat în anul 1917, în deosebire de tezele anterioare, e că „biserica catolică este o adevărată societate perfectă și de drept divin are personalitatea sa juridică, pe când celelalte persoane morale inferioare în biserică o au dela însăși biserica“ conform canonului 100 și can. 1499 al numitului Codice. „Din aceste principii se deduce, conform de altfel și Concordatului, o consecință importantă. Dacă o entitate ierarhică, de ex. parohia, ar fi încetat de a exista complect de drept și de fapt, la cine ar trece bunurile sale? Bunurile vor trebui să treacă la entitatea ierarhică superioară, adică în exemplul citat, diecezei. De asemenea, dacă ar dispărea și dieceza, bunurile vor trebui să treacă la arhiepiscopie și așa mai departe“ până la Scaunul Papal. În consecință, dacă întreaga biserică catolică din România s'ar întâmpla să dispară, întreaga ei avere, ori și care ar fi originea ei, ar trece în ultima analiză în proprietatea Scaunului Papal.

Biserica catolică a ținut să dea expresiune acestei doctrine asupra personalității sale juridice în art. IX din Concordat.

Acest articol al Concordatului nu poate fi pus de acord cu art. XI al legii pentru regimul general al cultelor, care are următorul text: „Organizațiile cultelor istorice, create și reprezentate în conformitate cu sistemul lor de organizare și prevăzute în statute (comunitățile, parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitulele, episcopiile, arhiepiscopiile, mitropoliile, etc.) sunt persoane juridice“. Acest articol nu recunoaște pe seama bisericii ca atare, personalitatea juridică.

Scaunul Papal, în răspunsul său, după ce arată în introducere cât de importante sunt concesiunile făcute guvernului român, se exprimă astfel relativ la art. IX din Concordat:

„Acest articol este foarte limpede în termenii săi și în substanță. În consecință, dacă guvernul declară în cursul discuțiilor din parlament sau la oricare altă ocaziune, că în virtutea acestui articol biserica catolică în România, în afară de organizațiunile enumerate la art. IX nu va putea exercita personalitatea sa juridică privitoare la posesiunea bunurilor, Sf. Scaun din partea sa, declară că nu va ridica obiecțiuni“.

Examinând mai de aproape răspunsul Vaticanului; ne întrebăm, dacă această concesiune este reală, ori este numai simulacrul unei concesiuni?

Mai întâi Vaticanul își precizează cu grije punctul său de vedere în cât privește doctrina referitoare la personalitatea juridică a bisericii, considerând-o în felul cum se găsește exprimată în art. IX, limpede atât substanța cât și forma ei. Prin urmare nici o concesiune de principii.

Este adevărat că Vaticanul acordă guvernului român dreptul să facă declarațiuni în senzul dorințelor românești. Dar care este valoarea practică a acestor declarațiuni, cât timp Vaticanul rămâne imuabil pe pozițiunile sale doctrinale? Se pierde chiar din vedere faptul că art. IX din Concordat are două laturi de o egală importanță. În partea întâi se vorbește de personalitatea juridică a bisericii și a organizațiilor ei ierarhice. Concesiunea pe care s'ar părea

că ne-o face Vaticanul în acest punct, o slăbește mult partea a doua a articolului, unde se afirmă că „deplina proprietate a bunurilor lor, de orice natură ar fi ele, este garantată de către Stat, conform Constituției regatului, *bisericii catolice*, reprezentată prin legitimele ei autorități ierarhice“. Ori, asupra acestui punct de o importanță covârșitoare răspunsul Vaticanului nu cuprinde nimic. Și atunci ne întrebăm, care este rezultatul real al concesiunilor?

Atragem toată atențiunea onor. guvern asupra acestei chestiuni. (Va urma).

Congresul Ligii Culturale.

Orașul Cluj a primit între zidurile sale în zilele de 22, 23 și 24 Iunie a. c. pe membrii Ligii Culturale, care și-au ținut aici cel al 38-lea congres. Președintele acestei asociații, care și-a câștigat merite năpritoare pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, este însuși, marele savant *N. Iorga*.

Pentru anul acesta a fost ales orașul nostru, unde să se țină anualul congres al acestei importante asociații, Sâmbătă, în 22 Iunie, la orele 4 $\frac{1}{2}$ p. m. au sosit oaspeții din București, în frunte cu dl prof. *N. Iorga*. Au fost întâmpinați de autoritățile locale, în frunte cu dl general D. Pap, dl prefect Dr. A. Popa, dl primar T. Mihali, de reprezentanții bisericii, reprezentanți ai diferitelor instituții școlare și culturale. Imediat după sosire, la orele 6 $\frac{1}{2}$ p. m. dl prof. *N. Iorga* a ținut o frumoasă conferință în Teatrul Național, vorbind despre însemnătatea hotărârilor în dezvoltarea unui popor. Distinsul conferențiar a fost ascultat cu mult interes și ovaționat îndelung. În seara membrii Ligii, corul intelectualilor din Săliște au dat un binereșit concert tot în sala Teatrului Național. Concertul a fost introdus cu câteva cântări alese executate de corul Episcopiei noastre.

Duminică, la orele 8 $\frac{1}{2}$ a. m. liga culturală, secția Cluj, urmată și de ceilalți congresiști, au venit la biserica ort., unde li-s'a sfințit steagul.

P. S. Sa Episcopul nostru *Nicolae*, fiind prezent la ceremonia sfințirii, a rostit o impresionantă cuvântare, binecuvântând „munca și străduințele celor ce din dragoste de lege și țară se vor aduna în jurul steagului sfințit“. După serviciul divin în biserică, congresiștii au trecut la Teatrul Național, unde cu mult fast s'a deschis congresul. Seria vorbitorilor a deschis-o președ. secției Cluj, dl prof. *Moroianu*; au urmat apoi difcriții reprezentanți, cari au salutat în cuvinte elogioase congresul și pe marele său președinte. Din partea bisericii noastre a fost delegat de *P. S. Sa Episcopul*, care nu putea părăsi biserica în timpul sf. Liturghii pentru a trece în Teatru, dl Decan al Acad. teol. *Dr. I. Vască* să scoată în

evidență marele rol ce l-a avut Liga culturală în trecut și cel care-i revine în viitor pentru consolidarea și unitatea sufletească a tuturor fiilor patriei noastre întregite. A urmat apoi însaș cuvântarea dlui prof. *N. Iorga*, ca președinte al comitetului central și după rapoartele secretarului și casierului, s'a dat descărcarea vechiului comitet. Masa comună s'a luat în restaurantul Florida, fără zgomot și cuvântări inutile. După masă la orele 3 $\frac{1}{2}$ congresul s'a redeschis. S'au făcut dări de samă și s'au luat diferite hotărâri în vederea intensificării propagandei culturale. Viitorul congres se va ține la Brăila.

La încheiere *P. S. Sa Episcopul* a rostit câteva cuvinte bine simțite la adresa participanților și binecuvântând lucrările făcute a declarat congresul de închis.

Acest congres a avut darul să deștepte puțin pe intelectualii români clujeni din indiferentismul în care se găesc, la mai muultă viață națională și culturală. Fără deosebire de nuanțe politice, am putut constata cu plăcere, că în jurul unei acțiuni binecuvântate se pot întruni în înțelegere și voie bună toți fiii neamului nostru, atât de desbinați și împrăștiați de altfel pe urma patimilor inerente politicii de partid.

Am salutat și vom saluta totdeauna cu plăcere asemenea clipe festive de înălțare și apropiere sufletească.

Rap.

Dela Academia teologică. Duminică în 23 Iunie a. c. s'a făcut încheierea anului școlar prin un Te-Deum în biserică, la care au participat toți d-nii profesori și studenții. *P. S. Sa Episcopul* a ținut să asiste în persoană la oficierea serviciului divin din acest prilej. Din cauza congresului Ligii culturale, festivalul nu s'a putut desvolta în dimensiunile dorite. — La examenele generale s'au prezentat în sesiunea de vară: stud. Vas. Deac, V. Fâșcu și Z. Feier (aprobați cum laude); I. Panga și C. Rațiu (aprobați), toți aceștia la examenul I. general. — La examenul II. final: stud. Izidor Todoran (aprob. magna cum laude); stud. I. Bratu, N. Avram, V. Dragota (aprob. cum laude); stud. R. Ciocan, V. Fodoreanu, D. Gog, A. Micle, C. Palade, G. Petruțiu, C. Popeanăș, E. Sămărghitan și I. Todca (aprobați). Trei candidați au fost respinși pentru o nouă sesiune. În zilele de 26 și 27 Iunie candidații reușiți la examenul II. general, fiind absolvenți ai Academiei, s'au prezentat și la examenul de calificățiune preotască.

Pentru „Lumina Satelor“. Ziarul Glasul Monachilor, — scris de altfel de un călugăr căruia nu-i place să stea la Mănăs-

ture, — în numărul său din 26 Maiu, publică cu titlul de mai sus următoarele:

„Adesea auzim vorbindu-se și chiar suntem întrebați de către diferite persoane, cari citesc acest ziar, dacă ceea-ce scrie este isvorit din adevăratul duh creștin ortodox sau protestant.

Mărturisim, că ne-a surprins întrebarea, dar mulți zic: „de ce nu găsim nimic scris despre Prea Sfânta Fecioară Maria, Maica Dumnezeescului nostru Mântuitor, cum și despre Sfinți, cari bine știm cu câtă țârie au luptat pentru ca lumina și adevărul sf. Evanghelii să ajungă până la noi?”

Deci, noi, facem această comunicare On. Redacției acestui ziar și rugăm să nu ia în nume de rău, căci vrem ca bănuiala din sufletul unor cetitori, să fie îndepărtată, mai ales când noi simpatizăm sincer „Lumina Satelor” și în toate împrejurările am recomandat-o.“

Reproducem această întrebare, deoarece și noi și alți cetitori suntem nedumeriți de felul nu tocmai ortodox, în care scrie pr. I. Trifa, cât și de tendințele spre sectarism cu care se organizează „Oastea Domnului“.

Fond pentru biserica ort.-rom. din Gherla.
Cu prilejul morții fetiței preotului prof. Publiu Cotuțiu din Gherla, ca răscumpărare pentru cunună, protopopul Teodor Cotuțiu a pus bază unui fond de 1000 Lei pentru ajutorarea copiilor săraci. Fondul va purta numele „Dinuța Cotuțiu“. La acest fond au mai contribuit cu sumele de câte 100 Lei: căpitanul Dr. Ion Negoitescu și căpitanul Teodor Cotuțiu. Banii sunt depuși la bancă spre fructificare iar libelul s'a înmănat epitropiei bisericii ort.-rom. din Gherla. — Numita epitropie, aduce mulțumită pe această cale donatorilor.

Mihai Boca, epitrop.

Cum vorbește un politician despre politică. Dl Grigore Filipescu, într'o conferință ținută la București, vorbind despre „Tragedia vieții noastre politice“, a declarat că viața noastră politică îi apare ca un șir de evenimente nenorocite, cauzate de oameni. De o vreme întreagă cetățeanul se hrănește numai cu iluzii prelungite la absurd. Existența noastră ca stat, e roasă de două rele: incapacitatea rurală și necinstea urbană. Cea dintâi e provenită din reforma agrară. Afirmă categoric că origina dezastrelui de azi, politic și economic, este exproprierea, care a introdus la noi bacilul anarhiei morale. A doua cauză — necinstea urbană — este urmarea proastei salarizări a funcționarilor, de unde a răsărit bacșiușul și hoția, cari au devenit obiceiuri, apoi un factor economic. — Ca prevenire a dezastrului propune: munca obligatorie pentru împroprietăriți și munca silnică pen-

tru hoți. Partea de conducere a țării o preconizează în formarea unui guvern în afară de partidele politice, din 8 oameni hotărâți a-și face datoria, prin limbaj clar și voință tare, cari să guverneze țara fără de parlament. — Sunt constatări și propuneri interesante.

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 2824—1929.

Mulțumită publică.

La fondul pentru zidirea Catedralei am mai primit următoarele danii și colecte:

Banca „Albina“, Sibiu	50.000 L.
Prefectura județului Alba	25.000 „
Ocolul silvic, Reghin	5.500 „
D. Rogozca, prof. conservator, Cluj	5.000 „
Stanculescu Stan, medic colonel „	5.000 „
Ocolul silvic, Buhalnița-Neamț	3.800 „
Dr. Adrian Iacob, Cluj	2.000 „
Ocolul silvic, Briceni-Hotin	1.665 „
„ „ Leordeni-Muscel	1.200 „
„ „ Huedin-Cluj	1.000 „
„ „ Lăpușna	1.000 „
Dna Sidonia Gheran, Seitin	1.000 „
Pr. Gheorghe Buda, Ungureni	1.000 „
Ocolul silvic, Gotul-Sibiu	950 „
„ „ Hunedoara	760 „
„ „ Erișeuia-Constanța	754 „
„ „ Târgu-Mureș	750 „
„ „ Timișoara	600 „
„ „ Tracău-Bacău	500 „
„ „ Satu-mare	500 „
„ „ Târgu-Săcuilor	500 „
„ „ Firiza-de-jos-Sătmar	390 „
„ „ Orăștie	360 „
Pr. Gavril Nodiș, Costeni	355 „
Ocolul silvic, Domnești-Muncel	340 „
„ „ Ilva-Năsăud	310 „
„ „ Lunca-Stănești-Vâlcea	300 „
„ „ Cincul-mare-Târn.-mare	300 „
Pr. Ion Both, Stoieni	300 „
Ocolul silvic, Danul-Bălți	270 „
Pr. Vasile Danciu, Cupșeni	250 „
Pr. Valer Dragoș, Finteuș	244 „
Pr. Ion Roman, Sălnița	200 „
Ocolul silvic, Rucăr-Muscel	200 „
Pr. Aug. Thira, Baba	195 „
Ocolul silvic, Ocland-Odorhei	140 „
„ „ Câmpulung	100 „
„ „ Valca-Râului-Maramureș	100 „
„ „ Leova-Iași	30 „

Total 112.863 L.

Colecta anterioară 4,432.442 L.

Total general 4,545.305 L.

Marinimoșilor donatori le exprimăm mulțumita noastră și pe această cale.

Cluj, la 17 Aprilie 1929.

Consiliul Eparhial.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 417—1929.

2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a, *Gârda-de-jos*, în protopopiatul Câmpeni, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform cvalificațiunii.
2. Stole corespunzătoare vremilor de azi.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruate conform regulamentului pentru parohii și însoțite de toate actele și documentele de cvalificațiune, certificat de serviciu, precum și certificate de încuviințare dela Ven. Consiliu Eparhial, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Câmpeni și având prealabila încuviințare dela acesta, se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Gârda-de-jos, 11 Iunie 1929.

Oficiul protopresbiteral ort.-rom. în conțelegere cu consiliul parohial.

Sorin I. Furdui, protopop.

Nr. 295/1929.

2—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a, *Chinciș*, din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Casă parohială, supraedificii economice și grădină.
3. Sesiune parohială 26 jugăr. pământ productiv.
4. Una zi de lucru dela fiecare familie.
5. Stola îndatinată.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile, însoțite de documentele prescrise și cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Luduș, la 5 Iunie 1929.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Romul Popa, protopop.

Nr. 379—1929.

2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III., *Bucium-Muntari*, protopopiatul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Întregirea salarului dela Stat, conform coalei B).

2. Stola uzitată.

3. Casă parohială.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererile cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Abrud, la 16 Iunie 1929.

În conțelegere cu consiliul parohial.

Petru Popovici, protopop.

Nr. 300—1929.

3—3

CONCURS

Pe baza decisiunii Consiliului eparhial Nr. 1137/1929, se publică concurs nou cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Renașterea“, pentru întregirea *parohiei a II-a de clasa primă (I.) din Târgu-Mureș*, pe lângă venitele următoare:

1. Salar dela stat.

2. Sesiune parohială primită prin reforma agrară, 32 jug. (24 arători și 8 jug. cositor) în hotarul comunei Cotuș, depărtare de 10 km. dela Tg.-Mureș.

3. Venitele stolare uzitate.

4. Relut de cuartir 12.000 (douăsprezece mii) Lei anual.

Alesul va fi îndatorat: *a)* a îndeplini toate funcțiunile în și afară de biserică săptămânal în mod alternativ cu primul paroh-protopop, pe care este obligat a-l suplini ori de câte ori va fi trebuință; *b)* a catehiza elevii dela toate școalele primare, dela școala de arte și meserii și pe ucenicii de meserii; *c)* a îndeplini serviciile pastorale la penitenciarul și la spitalele de Stat.

Concurenții la acest post își vor înainta

cererile instruate cu toate documentele, conform regulamentului pentru parohii, subsemnatului oficiu protopopesesc și cu prealabila încunoștințare a acestuia, se vor putea prezenta și în parohie spre a cuvânta, a sluji sf. liturgie și a face cunoștință cu credincioșii.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Târgu-Mureș, la 14 Maiu 1929.

Oficiul protop. în conțelegere cu Consil. parohial.

Stefan Rusu, protopop.

Nr. 3669/1929.

„A p r o b a t”.

Cluj, la 11 Iunie 1929.

Consiliul Eparhial.

Nr. 101—1929

3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh din parohia cl. II. *Heria*, din protopopiatul Luduș, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:
Salar dela Stat.

Sesiune parohială 28 jug. pământ productiv.

Casă parohială și grădină.

Stola îndatinată.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererile cu documentele prescrise oficiului nostru în termenul fixat, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Luduș, la 31 Maiu 1929.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Romul Popa, protopop.

Nr. 676—1929.

3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia cl. I. *Mănăstireni I.*, din protopopiat. Huedin, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu un supraedificat.
2. Sesiune parohială 32 jug.
3. Stola uzitată.
4. Întregirea salariului dela stat, conform coalei B.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta respective a celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Huedin, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protopopesesc ort. rom. în conțelegere cu consiliul parohial din Mănăstireni.

A. Muntean, protopop.

Nr. 203/1929.

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. I. *Miluan*, protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, constătătoare din 2 camere, birou, culină, cămară, pivniță, supraedificate economice, grădină.

2. Sesiunea parohială, constătătoare din 38 jug. arabil și fânaș, 4 jug. pădure pentru combustibil.

3. Una zi de lucru dela fiecare familie, cca 160 familii.

4. Venitele stolare obicinuite în aceste părți.

5. Întregirea dela stat a salariului preoțesc.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis la oficiul nostru, și cu prealabila noastră încuviințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. S. episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Unguraș, 31 Maiu 1929.

În înțelegere cu consiliul parohial din Miluan.

Protopop I. Ghiurițan.